

Predikan i Skepplanda kyrka 2021 av Tobias Bäckström

Heliga trefaldighetsdag

”Gud – Fader, Son och Ande”

5 Mos 6:4-9,

Apg 2:24-35

Matt 11:25-27

Ps: 339, 18, 664, 337, 393, 10

Herren är vår Gud, Herren är En. Så lyder den judiska trosbekännelsen. Den skulle de inpränta i sina barn, de skulle tala och tänka på orden när de sitter, när de går och när de lägger sig. I århundraden blev det befast i den judiska folksjälén att Herren är En.

På Moses tid hade folket precis lämnat Egypten bakom sig med alla de avgudar som man tillbad där. Och så hade man Kanaans land framför sig med ännu fler avgudar. För folket skulle det ständigt utgöra en frestelse att börja tillbe deras gudar. Man behöver ju inte *sluta* tillbe Herren Gud, bara för att man lägger till någon ny för säkerhets skull. Så vi förstår varför den judiska trosbekännelsen kort och koncist inskräppte Guds *enhet*. ”Hör, Israel, Herren vår Gud, Herren är *en*”.

I det här skedet var det detta som behövdes, det hade inte varit möjligt att också berätta att Gud består av tre personer. Hur skulle folket kunnat förstå det annorlunda än att Mose talat om tre gudar?

Insikten om att Gud är treenig, tre och en samtidigt, det var något som stegvis växer fram i historien. Och vi kan se hur Fadern, Sonen och Anden framträder på olika sätt under bibelns tid.

Under Gamla testamentets tid är det Faderns som framträder. Fadern som kommer först i vår trosbekännelse, skaparen av himmel och jord. Sonen finns med, men bara fördolt, det finns många hemlighetsfulla texter där Sonen antyds och som får sin förklaring när Jesus, Guds Son uppenbaras.

Sen kommer vi till Nya testamentets tid som är Sonens tid. Jesus är Guds Son och han talar om sig själv på ett sätt att man förstår att han ser sig själv som Gud själv. ”Jag och Fadern är ett” säger han vid ett tillfälle. Jesus kommer inte med någon ny religion, det är samme Gud han talar om, men han lär oss att Gud som är *en*, är *inte ensam*.

Och innan NT tar slut så introduceras den helige Ande. Först antydningvis, till exempel vid Jesu dop. Men vid pingsten så utgjuts Anden med full kraft över lärjungarna så att alla kunde se och höra det. Den helige Anden finns med när kyrkan föds. I Apostlagärningarna som handlar om kyrkans första tid finns Anden med. Nu lever vi i Andens tid.

Det betyder naturligtvis inte att treenigheten har funnits där hela tiden. Redan i skapelsens första ögonblick så svävade Anden över vattnet.

Vi har alltså en större insikt om Guds väsen än vad man hade på Moses tid. Men kanske inte för att vi är mer lärda och klokare. För det här är inte kunskap som man kan få genom att anstränga sitt förstånd och förnuft. Jesus talar ju om en kunskap som är *dold* för de som är lärda och kloka, men *uppenbarad* för dem som är som barn.

Men betyder detta att det är fel att försöka använda sitt förnuft? Har inte Gud gett oss en intelligens, ska vi gå emot vårt förstånd? Nej, jag tror inte att det är så vi ska förstå det Jesus säger här.

Genom hela filosofihistorien har människor ständigt brottats med de eviga frågorna: Vad är den Yttersta grunden för allting? Finns Gud? Vem är jag? Olika skarptänkta filosofer har kastat fram olika förslag och lösningar.

Att vi brottas med de här frågorna är en del av att vara människa. Vi söker för att vi vill ha svar.

Ändå finns det i det här sökandet en risk att man som lärd och klok kommer fel där de som är som barn kommer rätt. Den franske filosofen Blaise Pascal uttryckte det på följande sätt: *"Hjärtat har sina skäl som förnuftet inte känner."* Det finns situationer där vårt förnuft måste tåga och vårt hjärta tala. Den som inte förstår detta utan tror att man ska kunna lösa tillvarons gåta som man löser en rebus, ja, för dem förblir det också dolt. Vi, med vår mänskliga hjärna, kan inte greppa Gud och den yttersta verkligheten.

Alla barn genomgår ett filosofiskt stadiet. Att vara filosof är ju att söka efter svar på de frågor som tillvaron ställer, och är det inte detta alla barn gör? De frågar och frågar för att de vill veta, de vill ha svar, de är nyfikna. För dem ska det också uppenbaras.

Men de flesta av oss glömmor bort att förundras över verkligheten omkring oss och nyfikenheten och frågandet upphör vid något tillfälle på vägen till vuxenstadiet. Men det finns de som aldrig upphör med detta, ja, de är de som vi kallar filosofer.

Hemligheten om Gud är inte på ett sådant sätt att man måste ha osedvanligt hög IQ för att förstå. Man måste inte vara smart för att nå fram till Gud. Det kan till och med tvärtom vara ett hinder.

För ingen lära känna Gud utom *den som Sonen vill uppenbara honom för*. Gud i sig är ett oåtkomligt Mysterium, vi når inte fram med hjälp av vår hjärna men *hjärtat har sina skäl som förnuftet inte känner*.

Sonen blev människa i Jesus Kristus. Gud behöll inte hemligheten om sig själv. Treenigheten är en gemenskap men inte en *sluten* gemenskap utan har öppnat sig för oss. I varje mässa finns treenigheten närvarande. När vi har burit fram nattvardsgåvorna så ber vi Fadern att han ska sända sin Ande över våra gåvor av bröd och vin så att de blir Sonen, Kristi kropp och blod. Vi tar emot Kristus men utan Fadern och Anden hade vi inte kunnat göra detta.